

Határozatok Tára

JULIANE KOKOTT
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2013. március 21.¹

C-274/12. P. sz. ügy

**Telefónica SA
kontra**

Európai Bizottság

„Fellebbezés — Állami támogatások — 2011/5/EK határozat — A spanyol társaságiadó-jog — Természetes és jogi személyek EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdése szerinti keresetösségi joga — Olyan rendeleti jellegű jogi aktusok, amelyek nem tartalmaznak végrehajtási intézkedéseket — A nemzeti támogatási rendszer visszafizetési kötelezettséggel nem terhelt, tényleges kedvezményezettjének személyében való érintettsége”

I – Bevezetés

1. A tagállamok a Lisszaboni Szerződéssel kiterjesztették az egyének uniós jogi aktusokkal szembeni keresetösségi jogát. Az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdése így már lehetővé teszi azt, hogy természetes vagy jogi személyek is keresetet indítsanak „az ő[ke]t közvetlenül érintő olyan rendeleti jellegű jogi aktusok ellen, amelyek nem tartalmaznak végrehajtási intézkedéseket”. A jelen fellebbezés először kínál lehetőséget annak tisztázására, hogy ez az új keresetösségi jog milyen körülmények között alkalmazható a Bizottság támogatásra vonatkozó határozataiban.

2. Ezen túlmenően ismét szükségesnek mutatkozik közelebbről is kifejteni a Bíróság hamarosan 50. évébe lépő Plaumann-tesztjét, amely az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdése szerinti hagyományos keresetösségi jog személyes érintettségre vonatkozó tényállási jellemzőjét érinti. A jelen fellebbezés különös felállást kínál ehhez: egy nemzeti adórendelet tényleges kedvezményezettje kifogásolja a Bizottság támogatást elutasító határozatát annak ellenére, hogy megilleti őt a bizalomvédelem elve, és megtarthatja az adórendeletekből fakadó előnyöket.

II – A jogvita tényállása

3. A társasági adóról szóló spanyol törvény 2004. március 5-i változata (a továbbiakban: támogatási rendszer) 12. cikkének (5) bekezdése azt írta elő, hogy meghatározott feltételek mellett, egy *külföldi* vállalkozásban való részesedés megszerzésekor úgynevezett üzleti vagy cégértéket kell képezni, és ez leírható a következő években, legfeljebb 20 év alatt. Az alkalmazandó érték a részesedés megszerzése költségének és azon vállalkozás vagyontárgyai arányos piaci értékének különbségéből adódik, amelyben részesedést szereztek. Az amortizációk a vevő adókötelezettségének csökkentéséhez vezettek.

¹ — Eredeti nyelv: német.

4. Mivel a Bizottság ezt a szabályozást állami támogatásnak minősítette azért, mert *belföldi* vállalkozásban való részesedés megszerzése esetén nem alkalmazandó, tehát szelektív jellegű, ezért megindította az EK 88. cikk (2) bekezdése szerinti hivatalos vizsgálati eljárást. Az eljárás megindításáról szóló határozatot 2007. december 21-én tették közzé a Hivatalos Lapban.

5. Az eljárás befejezését követően a Bizottság meghozta a 2011/5/EK határozatot² (a továbbiakban: vitatott határozat), amelynek 1. cikke kivonatossan a következőket tartalmazza:

„(1) A támogatási rendszer, [...] azon támogatások tekintetében, amelyeket Közösségen belüli részesedésszerzések céljából nyújtott a kedvezményezetteknek, összeegyeztethetetlen a közös piaccal.

(2) Ennek ellenére, a [...] kedvezményezettek, akik [...] adókedvezményekben részesültek, amennyiben 2007. december 21. előtt az összes rájuk vonatkozó feltételnek megfeleltek [...], azokban továbbra is részesülhetnek a támogatási rendszerben előírt amortizáció teljes ideje alatt.

[...]”

6. A vitatott határozat 4. cikkének (1) bekezdése elrendeli, hogy Spanyolország fizettesse vissza a támogatásokat, amennyiben nem teljesülnek a határozat 1. cikkének (2) bekezdésében szereplő feltételek. A határozat 6. cikkének (2) bekezdése értelmében „Spanyolország folyamatosan tájékoztatja a Bizottságot a jelen határozat teljesítése érdekében hozott nemzeti intézkedések előrehaladásáról”.

7. A Telefónica S.A. a támogatási rendszert két részesedésszerzés esetében vette igénybe, mindkét esetben a vitatott határozat 1. cikkének (2) bekezdésében szereplő időpont előtt. 2010. május 21-én a Bizottsággal szemben előterjesztett keresetében mégis kérte a vitatott határozat 1. cikke (1) bekezdésének megsemmisítését.

8. A Törvényszék a keresetet a T-228/10. sz. ügyben 2012. március 21-én hozott végzésével (a továbbiakban: megtámadott végzés) mint elfogadhatatlant elutasította; a végzést 2012. március 23-án kézbesítették a Telefónica S.A. részére. A végzés indokolása szerint a vitatott határozat sem az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésének második fordulata értelmében nem érinti személyében a Telefónica S.A.-t, sem pedig az ezen rendelkezésben szereplő harmadik fordulat szerinti olyan rendeleti jellegű jogi aktusnak nem minősül, amely nem tartalmaz végrehajtási intézkedéseket.

III – A Bíróság előtti eljárás

9. 2012. június 1-jén a Telefónica S.A. (a továbbiakban: fellebbező) a Törvényszék végzése ellen előterjesztette a jelen fellebbezést, és azt kérte, hogy a Bíróság

- helyezze hatályon kívül a megtámadott végzést;
- nyilvánítsa elfogadhatónak a T-228/10. sz. ügyben előterjesztett keresetet, és utalja vissza az ügyet a Törvényszék elé, hogy az érdemben bírálja el a jogvitát,
- a Bizottságot kötelezze a Törvényszék és a Bíróság előtti eljárásokban felmerült költségek viselésére.

10. A Bizottság azt kéri, hogy a Bíróság

- utasítsa el a fellebbezést;

2 — A külföldi vállalkozásban való részesedésszerzés esetén Spanyolország által az üzleti és cégtértékre alkalmazott adózási amortizációról C-45/07 (ex NN 51/07, ex CP 9/07) sz. ügy, 2009. október 28-i 2011/5/EK bizottsági határozat (HL 2011., L 7., 48. o.).

– a felperest kötelezze az összes költség viselésére.

11. A Bíróság a fellebbezést az eljárás írásbeli szakaszában, valamint a 2013. február 4-i tárgyaláson vizsgálta.

IV – Értékelés

12. A fellebbező az uniós jog Törvényszék általi megsértését kifogásolja, és ennek során három jogalapra támaszkodik.

13. Az első jogalap a hatékony bírói jogvédelemhez való jogot érinti, a második és a harmadik jogalap az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdése szerinti keresetösségi jogot. Míg a második jogalap a többek között a Bizottság jogi aktusaival szembeni általános keresetösségi joggal foglalkozik, addig a harmadik jogalap a rendeleti jellegű jogi aktusokkal szembeni különös keresetösségi jogra vonatkozik. Mivel a különös megelőzi az általánost, a jogalapokat fordított sorrendben vizsgálom.

A – A rendeleti jellegű jogi aktusokkal szembeni különös keresetösségi jogról (a harmadik jogalap)

14. A fellebbező harmadik jogalapjában azon az állásponton van, hogy a Törvényszék tévesen értelmezte a keresetösségi joggal szemben támasztott, az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésének harmadik fordulatában szereplő jogi követelményeket. Ez a fordulat olyan rendeleti jellegű jogi aktusok elleni keresetindítást tesz lehetővé, amelyek közvetlenül érintik a felperest, és amelyek nem tartalmaznak végrehajtási intézkedéseket.

15. A Törvényszék a megtámadott végzés 43–45. pontjában ezzel kapcsolatban kifejti, hogy az nyitva maradhat, hogy a vitatott határozat rendeleti jellegű jogi aktus-e, hiszen mindenképpen tartalmaz végrehajtási intézkedéseket. Ezért az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésének harmadik fordulata alapján eleve kizárt a keresetösségi jog.

16. Mivel a Bíróság adott esetben elrendelheti a megtámadott végzés indokolásának megváltoztatását³, a következőkben nemcsak annak a kérdésnek vizsgálatát tartom megfelelőnek, hogy a Törvényszék helyesen értelmezte-e a végrehajtási intézkedésekre vonatkozó tényállási jellemzőket, hanem az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésének harmadik fordulata szerinti keresetösségi jog valamennyi feltételének vizsgálatát is.

1. Rendeleti jellegű jogi aktus

17. A Bizottság vitatott határozatának rendeleti jellegű jogi aktusnak kell lennie ahhoz, hogy a fellebbező a keresetösségi jogot levezethesse az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésének harmadik fordulatából.

3 — Lásd a C-71/09. P., C-73/09. P. és C-76/09. P. sz., Comitato „Venezia vuole vivere” kontra Bizottság egyesített ügyekben 2011. június 9-én hozott ítélet (EBHT 2011., I-4727. o.) 118. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot.

18. Ahogyan máshol már kifejtettem, a rendeleti jellegű jogi aktusok közé tartozik valamennyi általános hatályú jogi aktus, kivéve mindazonáltal az EUMSZ 289. cikk (3) bekezdése szerinti jogalkotási aktusokat⁴. Ide tartozhat az EUMSZ 288. cikk negyedik bekezdése szerinti határozat⁵ is, különösen akkor, ha annak nincsenek meghatározott címzettjei⁶.

19. A még az EK 249. cikk negyedik bekezdése értelmében meghozott vitatott határozat nem jogalkotási aktus, mivel nem jogalkotási eljárásban fogadták el.

20. Így már csak az vizsgálendő, hogy általános hatállyal bír-e.

21. Az ítélezési gyakorlatban rendszerint alkalmazott meghatározás értelmében akkor van szó általános hatályú intézkedésről, ha objektíven meghatározott helyzetekre alkalmazandó, és általánosan és absztrakt módon meghatározható személycsoporttal szemben fejt ki joghatást⁷.

22. E feltételek fennállása ellen először is az szól a vitatott határozat esetében, hogy csak egyetlen meghatározott címzettje van, nevezetesen annak 7. cikke értelmében a Spanyol Királyság. A Bizottság álláspontja szerint ilyen határozatnak nem lehet általános hatálya, mivel csak a címzetre nézve kötelező.

23. Először is az tisztázandó, hogy valamely jogi aktus kötelező jellege nem azonos annak általános hatályával. Ugyanis az EK 249. cikk második bekezdése és az EUMSZ 288. cikk második bekezdése is különbséget tesz a rendeletek tekintetében az általános hatály, és azon kérdés között, hogy mennyiben bírnak kötelező jelleggel.

24. Mindazonáltal a Bizottság nézőpontja mellett szól az, hogy a Bíróság az EGK-Szerződés 173. cikkének második bekezdése tekintetében több alkalommal megállapította, hogy a jogalkotási aktus és az EGK-Szerződés 189. cikke szerinti határozat megkülönböztetésének irányadó jellemzője az, hogy a kérdéses intézkedés általános hatályú-e, vagy sem⁸. A Bíróság ezzel éppen meghatározó jellemzőnek tekintette azt, ha a határozat *nem* általános hatályú.⁹

25. Azok a határozatok azonban, amelyek – a jelen ügyben vitatotthoz hasonlóan – egy vagy több tagállamra vonatkoznak, rendelkeznek egy különlegességgel. Ugyanis valamennyi tagállam megtestesít egy nemzeti jogrendet is. Az egy tagállamra vonatkozó határozatok ezen túlmenően a tagállam valamennyi intézménye számára kötelezőek, beleértve a nemzeti bíróságokat is.¹⁰ Így az egy tagállamra vonatkozó határozatok, annak ellenére, hogy csak egyetlen címzettjük van, egy nemzeti jogrendre

4 — Lásd a C-583/11. P. sz., a Bíróság előtt folyamatban lévő Inuit Tapiriit Kanatami és társai kontra Parlament és Tanács ügyre vonatkozó, 2013. január 17-i indítványom 30. és azt követő pontjait.

5 — A Lisszaboni Szerződéssel a mindenkor német nyelvi változatban a még az EK 249. cikk negyedik bekezdésében szereplő „Entscheidung” (határozat) kifejezést felváltotta az EUMSZ 288. cikkének negyedik bekezdésében a „Beschluss” (végzés) kifejezés, és itt ezeket szinonimaként használjuk.

6 — Lásd a 4. lábjegyzetben hivatkozott Inuit Tapiriit Kanatami és társai kontra Parlament és Tanács ügyre vonatkozó indítványom 50–52. pontját.

7 — Lásd a 6/68. sz., Zuckerfabrik Watenstedt kontra Tanács ügyben 1968. július 11-én hozott ítéletet (EBHT 1968., 612. o., 620. o.); a 101/76. sz., Koninklijke Scholten Honig kontra Tanács és Bizottság ügyben 1977. május 5-én hozott ítélet (EBHT 1977., 797. o.) 20/22. pontját; a 789/79. és 790/79. sz., Calpak és Società Emiliana Lavorazione Frutta kontra Bizottság egyesített ügyekben 1980. június 17-én hozott ítélet (EBHT 1980., 1949. o.) 9. pontját, valamint a C-352/99. P. sz., Eridania és társai kontra Tanács ügyben 2001. június 28-án hozott végzés (EBHT 2001., I-5037. o.) 42. pontját, és a C-503/07. P. sz., Saint-Gobain Glass Deutschland kontra Bizottság ügyben 2008. április 8-án hozott végzés (EBHT 2008., I-2217. o.) 71. pontját; hasonlóképpen lásd a C-263/02. P. sz., Bizottság kontra Jégo-Quéré ügyben 2004. április 1-jén hozott ítélet (EBHT 2004., I-3425. o.) 43. pontját és a C-221/09. sz. AJD Tuna ügyben 2011. március 17-én hozott ítélet (EBHT 2011., I-1655. o.) 51. pontját.

8 — Lásd a 16/62. sz., Confédération nationale des producteurs de fruits et légumes és társai kontra Tanács egyesített ügyekben 1962. december 14-én hozott ítéletet (EBHT 1962., 963. o., 978. o.), valamint a 117/86. sz., UFADE kontra Tanács és Bizottság ügyben 1986. november 5-én hozott végzés (EBHT 1986., 3255. o.) 9. pontját, és a C-168/93. sz., Gibraltar és Gibraltar Development kontra Tanács ügyben 1993. július 12-én hozott végzés (EBHT 1993., I-4009. o.) 11. pontját; lásd még a 7. lábjegyzetben hivatkozott AJD Tuna ügyben hozott ítélet 50. és azt követő pontját.

9 — Lásd a 7. lábjegyzetben hivatkozott Koninklijke Scholten Honig kontra Tanács és Bizottság ügyben 1977. május 5-én hozott ítélet 8/11. pontját.

10 — A 249/85. sz. Albako Margarinefabrik ügyben 1987. május 21-én hozott ítélet (EBHT 1987., 2345. o.) 17. pontja.

irányulnak, és ily módon általános hatályt fejtenek ki. Ezt mutatja az ítélkezési gyakorlat is, amelynek értelmében az érintett személyek hivatkozhatnak olyan határozat rendelkezéseire, amelynek címzettje csak egyetlen tagállam.¹¹ Nem meglepő tehát az, hogy egyedi esetekben a Bíróság is általános hatályt tulajdonított ilyen határozatoknak.¹²

26. Ezen túlmenően az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében a Bizottság jelen ügyben vitatotthoz hasonló, támogatási rendszert tiltó határozata a potenciális kedvezményezettek vonatkozásában olyan általános hatályú intézkedésként jelenik meg, amely objektív módon meghatározott helyzetekre alkalmazandó, és amely általánosan és elvontan körülírt személyek vonatkozásában fejt ki joghatásokat.¹³ A támogatási rendszer potenciális kedvezményezettje számára a Bizottság határozata így „általános hatályú” intézkedés jellegével bír.¹⁴

27. Kétségtelen, hogy a támogatási rendszer tilalma ezzel csupán az érintett tagállamra vonatkozik. Ugyanakkor alakítja a nemzeti jogrendet is. A támogatási rendszert ugyanis a Bizottság határozata értelmében nem alkalmazhatja többet egyik állami hatóság sem. Ezáltal a támogatási rendszer hatálya alá eső valamennyi személy számára hasonlóképpen joghatások keletkeznek. Amennyiben tehát a támogatási rendszer maga is objektív módon meghatározott helyzetekre alkalmazandó, és általánosan és elvontan körülírt személyek vonatkozásában fejt ki joghatásokat, akkor ugyanez érvényes a Bizottság azt tiltó határozatára is.

28. A jelen esetben a vitatott határozattal részben tiltott spanyol társaságiadó-jogi szabályozás a Közösségen belüli részesedésszerzések objektív módon meghatározott helyzeteire volt alkalmazandó, és az adóalanyok általánosan és elvontan körülírt személyi körére irányult. Így általános hatállyal bír, legalábbis amennyiben a vitatott határozat a támogatási rendszert részben összeegyeztethetetlennek tartja a közös piaccal.

29. A fellebbező csak ennyiben támadta meg a határozatot. Keresete ennyiben az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésének harmadik fordulata szerinti rendeleti jellegű jogi aktus ellen irányul.

2. Végrehajtási intézkedéseket nem tartalmazó jogi aktus

30. Az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdése értelmében vett kereshetőségi joghoz szükséges továbbá az, hogy a megtámadott jogi aktus ne tartalmazzon végrehajtási intézkedéseket.

31. A Törvényszék a megtámadott végzés 43–45. pontjában azon az állásponton van, hogy ez a feltétel nem teljesül. Ugyanis már a vitatott határozat 6. cikkének (2) bekezdéséből az következik, hogy a támogatások visszafizettetéséhez végrehajtási intézkedésekre van szükség. Ezen túlmenően már magát a támogatási rendszer közös piaccal való összeegyeztethetlenségének a megállapítását is végre kell hajtani, különösen az ezen rendszer adóelőnyei igénybevételének elutasítása formájában.

11 — Lásd a C-156/91. sz. Hansa Fleisch Ernst Mundt ügyben 1992. november 10-én hozott ítélet (EBHT 1992., I-5567. o.) 12. és azt követő pontját.

12 — Lásd a C-80/06. sz. Carp-ügyben 2007. június 7-én hozott ítélet (EBHT 2007., I-4473. o.) 21. pontját, valamint a 7. lábjegyzetben hivatkozott Saint-Gobain Glass Deutschland kontra Bizottság ügyben hozott végzés 71. pontját; lásd továbbá a T-262/10. sz., Microban International és Microban (Europe) kontra Bizottság ügyben 2011. október 25-én hozott ítélet (EBHT 2011., II-7697. o.) 23. és azt követő pontját, és a Törvényszék T-381/11. sz., Eurofer kontra Bizottság ügyben 2012. június 4-én hozott végzés 43. pontját.

13 — Lásd a 67/85., 68/85. és 70/85. sz., Kwekerij van der Kooy és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 1988. február 2-án hozott ítélet (EBHT 1988., 219. o.) 15. pontját; a C-15/98. sz., Olaszország és Sardegna Lines kontra Bizottság ügyben 2000. október 19-én hozott ítélet (EBHT 2000., I-8855. o.) 33. pontját; a C-298/00. P. sz., Olaszország kontra Bizottság ügyben 2004. április 29-én hozott ítélet (EBHT 2004., I-4087. o.) 37. pontját, és a C-519/07. P. sz., Bizottság kontra Koninklijke FrieslandCampina ügyben 2009. szeptember 17-én hozott ítélet (EBHT 2009., I-8495. o.) 53. pontját; hasonlóképpen lásd a 3. lábjegyzetben hivatkozott Comitato „Venezia vuole vivere” kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet 64. pontját.

14 — Lásd ebben az értelemben a 13. lábjegyzetben hivatkozott Olaszország kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 39. pontját.

32. A fellebbező ellenben azzal érvel, hogy valamely támogatási rendszer közös piaccal való összeegyeztethetetlenségének megállapítása közvetlen hatállyal rendelkezik, és ahhoz nincs szükség végrehajtási intézkedésekre. Téves az a jogértelmezés, ha a Törvényszék a megtámadott határozatban abból indul ki, hogy a határozat végrehajtási rendelkezéseket tartalmaz csupán azért, mert a támogatások visszafizettetése tekintetében ilyen intézkedésekre van szükség. A visszafizettetés ugyanis mellékes a támogatási rendszer közös piaccal való összeegyeztethetetlenségének megállapítása révén történő megtiltása mellett, amely a határozat fő tárgyát képezi.

33. Ezen megfontolások alapján először azt kell megállapítani, hogy a megtámadott jogi aktus végrehajtási rendelkezései létezése vizsgálatának kétségkívül a kereset tárgyához kell igazodnia. A kereset tárgya egyedül a támogatási rendszer vitatott határozat 1. cikkének (1) bekezdése szerinti, közös piaccal való részleges összeegyeztethetlenségének megállapítása, nem pedig a támogatások 4. cikk (1) bekezdésében előírt visszafizettetése. Így a következőkben egyedül azt kell tisztázni, hogy a támogatási rendszer közös piaccal való részleges összeegyeztethetlenségének megállapítása tartalmaz-e végrehajtási intézkedéseket az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésének harmadik fordulata értelmében.

34. Ugyanakkor nem lehet eleve kizárni azt, hogy valamely támogatás visszafizettetése a támogatás közös piaccal való összeegyeztethetlenségének megállapítására vonatkozó végrehajtási intézkedést valósít meg. Ez a kereshetőségi jog jelen esetben vizsgálandó feltételének értelmezésétől függ.

a) A szöveg

35. Ez az értelmezés nem tűnik könnyűnek az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdése harmadik fordulatának szövege tekintetében.

36. Először a jelen jogvitában részt vevő felekkel együtt feltételezhetnénk, hogy az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdése szerinti végrehajtási intézkedések egyedül a jogi aktus egyedi esetre való alkalmazását jelölik. Mindazonáltal ez ellen szól az, hogy a „végrehajtási intézkedés” kifejezést alkalmazza az EUMSZ 311. cikk negyedik bekezdésének első mondata is, és az ott olyan rendeletet jelent, amely az EUMSZ 288. cikk második bekezdésének első mondata értelmében éppen általános hatállyal bír. További jelentésbeli variációt jelent az EUMSZ francia nyelvi változata, amely a „mesures d'exécution” kifejezést használja továbbá az EUMSZ 299. cikk negyedik bekezdésének második mondatában, méghozzá az intézkedések végrehajtása, azaz a jogi aktusok *tényleges* érvényesítése értelmében.

37. Még árnyaltabb lesz a kép azon kérdés tekintetében, hogy egy rendeleti jellegű jogi aktus mikor „tartalmaz” ilyen végrehajtási intézkedést. Az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésének német és angol¹⁵ szövege logikai vagy időbeli *egymásutániságot* ír le: a jogi aktus (későbbi) végrehajtási intézkedésekhez vezet. A jogi aktusok azonban az egyedi esetre való alkalmazásuk keretében mindig végrehajtási intézkedésekhez vezetnek, legyenek akár jogi vagy tényleges jellegűek, mint kényszerítő erővel történő érvényesítésük esetében. Csak a semmilyen hatállyal nem rendelkező jogi aktus nem vezetne soha végrehajtására irányuló intézkedéshez.

15 — Az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésének angol nyelvi változata kivonatossan a következőket tartalmazza: „[...] against a regulatory act which [...] does not entail implementing measures”.

38. Ezen túlmenően úgy is lehet érteni az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésének francia szövegét¹⁶, hogy a jogi aktus nem *tartalmazhat* végrehajtási intézkedéseket. Hasonló német megfogalmazás található a keletkezési történetben.¹⁷ Nehezen lenne azonban érthető az, ha ennek értelmében éppen a végrehajtási intézkedéseket tartalmazó, és ezért továbbiakat nem igénylő jogi aktus ne lenne megtámadható.

b) A keletkezési történet

39. Mindezek alapján a végrehajtási intézkedéseket érintő tényállási jellemzők jelentőségét egyedül az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdése harmadik fordulatainak keletkezési történetéből lehet kideríteni.

40. Ahogyan más összefüggésben már közelebbről kifejtettem, az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésének harmadik fordulata az Európai Konventnek az Európai Alkotmány létrehozásáról szóló szerződésről szóló tervezetére vezet vissza¹⁸. A „végrehajtási rendelkezésekre” vonatkozó kiegészítéssel azokra az esetekre kívánták korlátozni a kereshetőségi jog kiterjesztését, amikor az egyénnek „először jogsértést kell elkövetnie ahhoz, hogy utána bírósághoz fordulhasson”¹⁹. Korábban ezt a gondolatot fejtette ki Jacobs főtanácsnok az Unión de Pequeños Agricultores kontra Tanács ügyben. Nem tartotta a bíróság előtti védelemhez jutás alkalmas eszközének azt, ha az egyén csak akkor kérdőjelezheti meg a nemzeti bíróság előtt valamely uniós jogi aktus érvényességét, ha megsérti az abban szereplő rendelkezéseket azért, hogy ezt követően az ellene indított büntetőjogi vagy polgári jogi eljárásban védekezésként hivatkozhat a jogi aktus érvénytelenségére.²⁰

41. Az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdése harmadik fordulatainak ezen elismert céljából²¹ kiindulva úgy kell értelmezni a rendeleti jellegű jogi aktus tekintetében a végrehajtási intézkedésekre irányuló követelményt, hogy a jogi aktus – ahogyan ezt a szóban forgó jogvitában részt vevő felek egyhangúlag képviselik – hatását közvetlenül kifejti az egyénre anélkül, hogy végrehajtási intézkedésekre lenne szükség²². A végrehajtási intézkedés szükségességétől való függővé tétel eleget tesz a kereshetőségi jog értelmének és céljának. Csak akkor van biztosítva a közvetlen jogvédelem, ha az egyén számára a rendeleti jellegű jogi aktus maga végleges jellegű joghatásokkal jár.

42. Eközben meg kell különböztetni a jogi aktusok absztrakt és konkrét joghatásait. Ahogyan ugyanis láttuk, az általános érvényű jogi aktus meghatározása azt tartalmazza, hogy általánosan és absztrakt módon meghatározható személycsoporttal szemben fejt ki joghatást²³. A jogi norma alkalmazhatóságából fakadó ilyen absztrakt joghatások azonban még nem vezethetnek ahhoz a feltételezéshez, hogy a jogi aktushoz már nincs szükség végrehajtási intézkedésekre. Különbözik nem lenne semmilyen jelentése annak a további feltételnek, hogy a rendeleti jellegű jogi aktus nem tartalmazhat végrehajtási intézkedést. Az ehhez megállapítandó joghatásoknak ezért annyira konkrétaknak kell lenniük, hogy azokhoz már nem lehet szükség semmilyen, egyes személyekre vonatkoztatott egyéniesítésre. Más szavakkal kifejezve a rendeleti jellegű jogi aktusnak magának kell valamennyi egyén tekintetében végleges jelleggel meghatároznia a joghatásait.

16 — Az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésének francia nyelvi változata kivonatolva tartalmazza: „[...] contre les actes réglementaires [...] qui ne comportent pas de mesures d'exécution”.

17 — Az Európai Konvent Titkársága, a Bíróság munkamódszerével foglalkozó munkacsoport 2003. március 25-i végső jelentése (CONV 636/03. dokumentum, 21. pont).

18 — Lásd a 4. lábjegyzetben hivatkozott Inuit Tapiriit Kanatami és társai kontra Parlament és Tanács ügyre vonatkozó indítványom 39. és azt követő, valamint 44. pontját.

19 — Az Európai Konvent Titkársága, a Bíróság munkamódszerével foglalkozó munkacsoport 17. lábjegyzetben hivatkozott, 2003. március 25-i végső jelentésének (CONV 636/03. dokumentum) 21. pontja.

20 — Jacobs főtanácsnok C-50/00. P. sz., Unión de Pequeños Agricultores kontra Tanács ügyre vonatkozó, 2002. március 21-i indítványának (EBHT 2002, I-6677. o) 43. pontja.

21 — Lásd a Törvényszék T-379/11. sz., Hüttenwerke Krupp Mannesmann és társai kontra Bizottság ügyben 2012. június 4-én hozott végzésének 52. pontját, és a 12. lábjegyzetben hivatkozott Eurofer kontra Bizottság ügyben hozott végzés 60. pontját.

22 — Lásd hasonlóképpen a Törvényszék 12. lábjegyzetben hivatkozott Microban International és Microban (Europe) kontra Bizottság ügyben hozott ítéletének 34. pontját, mindazonáltal a tagállamok végrehajtási intézkedéseire korlátozva.

23 — Lásd a fenti 21. pontot.

c) A vitatott határozathoz kapcsolódó végrehajtási intézkedések szükségessége

43. Míg elvont síkon még egyetérteni látszottak a felek, abban már nem értenek egyet, hogy a szóban forgó vitatott határozathoz szükség van-e még végrehajtási intézkedésekre.

44. A Bizottság álláspontja szerint a vitatott határozathoz végrehajtási intézkedésekre van szükség, mivel csak a címzetre, azaz a Spanyol Királyságra nézve kötelező. Ez különösen a támogatások visszafizettetése tekintetében érvényes, amely további intézkedéseket igényel Spanyolország részéről.

45. A fellebbező ellenben előadja, hogy a vitatott határozat több tekintetben közvetlen joghatásokkal jár. Ezek nem csupán a Spanyol Királyságot érintik. A vitatott határozat 1. cikkének (1) bekezdésében szereplő, támogatási rendszerre vonatkozó, közvetlenül érvényesülő tilalom közvetlenül akadályozza a tényleges és potenciális kedvezményezetteket a támogatási rendszer további igénybevételében.

46. Először is a megtámadott végzés indokolásával és a Bizottság álláspontjával szemben megállapítandó, hogy a támogatások visszatérítése nem minősül szükséges végrehajtási intézkedésnek a támogatási rendszer közös piaccal való részleges, a vitatott határozat 1. cikkének (1) bekezdése szerinti összeegyeztethetlenségének megállapítása tekintetében. Ez a megállapítás kétségtől szükséges – vagy logikus²⁴ – feltétele a támogatások visszafizetésének. Ahogyan azt azonban a 659/1999/EK rendelet²⁵ 14. cikkének (1) bekezdése és a fellebbező helyzete mutatja, a visszafizetés nem szükségszerű következménye az összeegyeztethetlenség megállapításának, hanem a Bizottság külön határozatán alapul. Így a vitatott határozat 4. cikkének (1) bekezdése szerinti rendelkezés, miszerint Spanyolországnak vissza kell fizetnie meghatározott támogatásokat, a határozat önálló része, amelynek tekintetében a kérdés, hogy végrehajtási intézkedéseket igényel-e, megtámadás hiányában nem bír jelentőséggel a jelen kereseti tényállás tekintetében.

47. Így a fellebbező kereshetőségi joga tekintetében egyedül az döntő, hogy a támogatási rendszer közös piaccal való részleges összeegyeztethetlenségének megállapításához mint olyanhoz szükség van-e végrehajtási intézkedésekre.

48. Ennyiben ugyan helyes a fellebbező azon érvelése, hogy a megállapítás közvetlen konkrét joghatásokkal jár. Ez azonban először is csak azzal a tagállammal szemben igaz, amely a határozat címzettje. Ennyiben a Bizottság helyesen hívja fel arra a figyelmet, hogy ez a határozat az EK 249. cikk negyedik bekezdése értelmében más személyek számára nem kötelező.

49. Ahogyan láttuk, a csak a tagállamnak címzett határozatnak azonban az is a következménye, hogy a nemzeti jogrend átalakul²⁶. Ennyiben a támogatási rendszer alkalmazhatatlansága joghatásokkal bír a támogatási rendszer hatálya alá eső személyekre nézve is. Ezért a végrehajtási intézkedések szükségességét vizsgálni kell e hatások tekintetében is.

50. E tekintetben megállapítandó, hogy nem létezik a támogatási rendszer kedvezményezettjére vonatkozó szükséges konkrét és végleges jellegű joghatás. A vitatott határozat 1. cikkének (1) bekezdése ugyanis még nem szabályozza azt, hogy a támogatási rendszer alkalmazhatatlansága milyen hatásokkal jár az adott adóalanyra nézve. Ezek a hatások csak az adóhatározatból derülnek ki, hiszen a támogatási rendszer alkalmazhatatlanságából az adóalanyok számára nem következik sem tilalom, sem kötelezés. Ezen túlmenően a támogatási rendszer alkalmazhatatlanságának adóhatározat eredményére irányuló következményei nem azonosak minden olyan személy esetében, aki e

24 — Lásd a C-331/09. sz., Bizottság kontra Lengyelország ügyben 2011. április 14-én hozott ítélet (EBHT 2011., I-2933. o.) 54. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot.

25 — Az EK-Szerződés 93. cikkének alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 1999. március 22-i 659/1999/EK tanácsi rendelet (HL L 83., 1. o., magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 1. kötet, 339. o.).

26 — Lásd a jelen indítvány 25. és 27. pontját.

rendelkezés hatálya alá tartozik. Először is az adózási időszakban részesedésszerzésnek kellett megvalósulnia. Ezután ennek konkrét hatásai eltérnek az absztrakt módon érintettek tekintetében, a támogatási rendszer értelmében képzendő üzleti vagy cégérték nagysága, és az egyebekben megállapítandó nyereség vagy veszteség nagysága szerint.

51. Ezzel az adóalanyok számára szükséges, hogy adóhatározattal egyediesítsék a támogatási rendszer alkalmazhatatlanságából fakadó jogkövetkezményeket. Az adóhatározat ezzel olyan végrehajtási intézkedés, amelyet a vitatott határozat 1. cikkének (1) bekezdése az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdése értelmében „tartalmaz”.

52. Ennyiben nem függhet attól sem a helyzet, hogy uniós, vagy – a szóban forgó ügghöz hasonlóan – tagállami végrehajtási intézkedésről van-e szó. Az Unió jogvédelmi és igazgatási rendszere ugyanis az uniós és tagállami hatóságok együttműködésén alapul.

53. A spanyol társaságiadó-jog támogatási rendszerének részleges alkalmazhatatlansága nem is olyan tilalom, amelyet az adóalanyok megsérthetnének, és ezért szankcióknak tenné ki magát. Jogtechnikailag az alkalmazhatatlanságból az következik, hogy megszűnik egy adójogi kedvezmény igénybevételének lehetősége. Nem derül ki, hogy az adóalanyok számára miért ne lenne lehetséges és tőlük elvárható az, hogy adóbevallásukban érvényesítsék a támogatási rendszer szerinti leírást, és egy ennyiben elutasító adóhatározattal szemben miért ne járhatnának el nemzeti bíróság előtt. A nemzeti bíróság ebben az esetben járulékos módon vizsgálhatja a vitatott határozat 1. cikke (1) bekezdésének jogszerűségét, és adott esetben érvényességének kérdését a Bíróság elé terjesztheti az EUMSZ 267. cikk értelmében.

54. Ennyiben nem játszhat szerepet az a körülmény sem, hogy a fellebbező a biztonságos tervezhetőség hiányában eltekintett a támogatási rendszer alkalmazásának érvényesítésétől. Jóllehet az általa előadottak értelmében óvatossági okokból a vitatott határozat 1. cikkének (2) bekezdése szerinti, bizalomvédelemre vonatkozó határnapot követően már úgy alakított ki két részesedésszerzést, hogy a támogatási rendszert eleve nem lehetett alkalmazni, így ennyiben egyáltalán nem is lett volna lehetséges a járulékos módon történő vizsgálat. Ez a következtetés azonban csupán azon valószínűségekre vonatkozó becsléséből adódott, hogy a vitatott határozat érvényes, valamint az annak eredményeképpen végrehajtott cselekményéből, nem pedig a közvetlen bírósági keresetindítási lehetőség hiányából. Még ilyen keresetindítási lehetőség fennállása esetén sem rendelkezett volna a fellebbező jogbiztonsággal a részesedések megszerzése során.

55. Így a Törvényszék végeredményben helyesen állapította meg a megtámadott végzés 44. pontjában azt, hogy a vitatott határozat végrehajtási intézkedését valósítja meg a támogatási rendszerben előírt adójogi előny megtagadása.

56. A megtámadott határozat 1. cikkének (1) bekezdése így az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdése szerinti végrehajtási intézkedéseket tartalmaz. A fellebbező keresete következésképpen nem egy végrehajtási intézkedést nem tartalmazó rendeleti jellegű jogi aktus ellen irányul.

3. Közbenső következtetés

57. A fellebbező ezáltal nem rendelkezett az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésének harmadik fordulata értelmében vett keresetőségi joggal, mivel a vitatott határozat 1. cikkének (1) bekezdése ugyan rendeleti jellegű jogi aktus, de végrehajtási intézkedéseket tartalmaz. A harmadik jogalap így megalapozatlan.

4. Közvetlen érintettség

58. Amennyiben a Bíróság ennyiben más eredményre jutna, a fellebbező EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésének harmadik fordulata értelmében vett keresetösségi joga tekintetében meg kellene még vizsgálni azt, hogy közvetlenül érinti-e őt a vitatott határozat 1. cikkének (1) bekezdése.

59. Semmi alapja nincs annak, hogy a közvetlen érintettség tényállási jellemzőit itt a második fordulatától eltérően értelmezzük²⁷, ezért az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében akkor feltételezhető a felperes közvetlen érintettsége, ha egyrészt a vitatott uniós intézkedés közvetlen hatást gyakorol a jogi helyzetére, és másrészt nem hagy mérlegelési lehetőséget az intézkedés végrehajtásával megbízott címzettek számára, mert végrehajtása tisztán automatikus jellegű, és további végrehajtási intézkedések alkalmazása nélkül, egyedül az uniós szabályozás alapján történik²⁸.

60. A második feltétel abból indul ki, hogy a megtámadott jogi aktust még végre kell hajtani. Ez egy végrehajtási intézkedést nem tartalmazó jogi aktus esetében azonban éppen nem így van. Az ilyen jogi aktusok mindig automatikusan hatással bírnak, és joghatásaik egyedül az uniós szabályozásból fakadnak.

61. Ezért az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésének harmadik fordulata tekintetében már csak annak a kérdésnek van jelentősége, hogy a megtámadott jogi aktus közvetlen hatással van-e a felperes jogállására. Ezzel jön létre a konkrét felperesre utalás. Az első két feltétel ugyanis a felperes helyzetére tekintet nélkül csak a megtámadott jogi aktusra vonatkozik. Ha nem mennénk ennél tovább, akkor azonban mindenki keresetet indíthatna a végrehajtási intézkedéseket nem tartalmazó rendeleti jellegű jogi aktusok ellen attól függetlenül, hogy egyáltalán a jogi aktus hatálya alá tartozik-e, vagy sem. A felperes közvetlen érintettségének követelménye ezért az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésének második fordulatához hasonlóan a közérdekű keresetek kizárására szolgál.

62. Amennyiben azonban a felperes ilyen jogi aktus hatálya alá tartozik, akkor az szükségszerűen közvetlenül hatással is van rá. A fellebbező esetében erről van szó akkor, ha a vitatott határozat 1. cikkének (1) bekezdése miatt nem alkalmazható támogatási rendszer hatálya alá tartozik. A Spanyol Királyságban társasági adó fizetésére kötelezett, ezért – arra az esetre, ha a Bíróság ennyiben végrehajtási intézkedést nem tartalmazó rendeleti jellegű jogi aktusnak tekintené a határozatot – közvetlenül érintett is.

B – A bármilyen tevékenységre vonatkozó általános keresetösségi jogról (második jogalap)

63. A fellebbező második jogalapjával azt rója fel a Törvényszéknek, hogy tévesen alkalmazta a jogot akkor, amikor helytelenül értelmezte a támogatásra vonatkozó, az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésének *második* fordulata szerinti határozatok elleni keresetek elfogadhatóságát érintő ítélkezési gyakorlatot. Ezen fordulat értelmében bármely személy eljárást indíthat az ugyan nem neki címzett, de őt közvetlenül és személyében érintő bizottsági jogi aktusok ellen.

27 — Lásd a 4. lábjegyzetben hivatkozott Inuit Tapiriit Kanatami és társai kontra Parlament és Tanács ügyre vonatkozó indítványom 68. és azt követő pontját.

28 — Lásd a C-475/10. P. sz., Deutsche Post kontra Bizottság ügyben 2011. október 13-án hozott ítélet (EBHT 2011., I-9639. o.) 66. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot.

64. A Törvényszék úgy látta a megtámadott végzésben, hogy a fellebbezőt nem érintette személyében a vitatott határozat. A 23–26. pontban kifejtette, hogy a Bizottság támogatási rendszert tiltó határozata csak abban az esetben érinti személyében a vállalkozást, ha az ténylegesen e támogatási rendszer kedvezményezettje, és a Bizottság elrendelte a támogatás visszafizettetését. Kétségtelen, hogy a fellebbező ténylegesen a támogatási rendszer kedvezményezettje. Mindazonáltal ennyiben a vitatott határozat 1. cikkének (2) bekezdése értelmében bizalomvédelmet élvez, és éppen nem érinti őt a támogatás visszafizettetése.

65. Az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében azon alanyok, akik nem címzettjei egy határozatnak, csak akkor állíthatják, hogy személyükben érintettek, ha ez a határozat sajátos jellemzőik vagy egy őket minden más személytől megkülönböztető ténybeli helyzet folytán vonatkozik rájuk, és ezáltal az ilyen határozat címzettjéhez hasonló módon egyéníti őket²⁹. Ahogyan korábban már kifejtettem, ezt az ítélkezési gyakorlatot továbbra is figyelembe kell venni az új EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdése szerinti kereshetőségi jog esetében is³⁰.

66. A Bíróság elismerte a személy ilyen egyénítését a támogatási program keretében nyújtott olyan egyedi támogatások tényleges kedvezményezettjei esetében, amelyeknek visszatéríttetését a Bizottság elrendelte.³¹ Részleteiben ehhez kifejtette, hogy a visszatéríttetési előírás a támogatás kedvezményezettjeit kiteszi a nekik juttatott előnyök visszatéríttetésében megnyilvánuló kockázatnak, ez pedig hátrányosan érinti a jogi helyzetüket. Egyebekben az a lehetőség, hogy a jogellenesnek nyilvánított előnyöket utóbb nem térítetik vissza a kedvezményezettekkel, nem zárja ki, hogy a kedvezményezettek személyükben érintettnek minősüljenek³².

67. A fellebbező alkalmazandónak tartja a helyzetére ezt az ítélkezési gyakorlatot. Bár a kapott támogatást a vitatott határozat 1. cikkének (2) bekezdése értelmében nem kell visszafizetnie, ő is ki van téve a visszafizettetés kockázatának. Ez a kockázat egyrészt abból adódik, hogy egy versenytárs keresetet nyújtott be a Törvényszék előtt e rendelkezés ellen³³. Másrészt nemzeti szinten lehetséges harmadik felek keresetindítása is azon az alapon, hogy megállapították a támogatási rendszer közös piaccal való részleges összeegyeztethetlenségét.

68. A Bizottság álláspontja szerint a felperes személyes érintettségének megítélése tekintetében nincs jelentősége annak, hogy mi történik a vitatott határozat meghozatalát követően. Ez különösen a vitatott határozathoz kapcsolódó esetleges bírói döntésekre érvényes.

69. Először is az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdése második fordulataának vizsgálata keretében is a jelen kereseti tényállásra kell figyelemmel lenni. A fellebbező keresetében egyedül a vitatott határozat 1. cikkének (1) bekezdését támadta meg, amely megállapítja a támogatási rendszer közös piaccal való részleges összeegyeztethetlenségét. E rendelkezésnek kell tehát személyesen érintenie a fellebbezőt.

70. A visszafizettetés kereset tárgyát nem képező elrendelésének figyelembevétele nélkül a vitatott határozat 1. cikkének (1) bekezdése csak annyiban van hatással a fellebbezőre, hogy a jövőben már nem húzhat hasznot a támogatási rendszerből. Az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében azonban valamely vállalkozás a Bizottság ágazati támogatási programot tiltó határozatát főszabály szerint nem támadhatja meg akkor, ha az csak a szóban forgó ágazathoz való tartozása miatt és az említett

29 — Lásd többek között a 25/62. sz., Plaumann kontra Bizottság ügyben 1963. július 15-én hozott ítéletet (EBHT 1963., 213. o.), a C-78/03. P. sz., Bizottság kontra Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum ügyben 2005. december 13-án hozott ítélet (EBHT 2005., I-10737. o.) 33. pontját és a 27. lábjegyzetben hivatkozott Deutsche Post kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 71. pontját.

30 — Lásd a 4. lábjegyzetben hivatkozott Inuit Tapiriit Kanatami és társai kontra Parlament és Tanács ügyre vonatkozó indítványom 89. és azt követő pontját.

31 — Lásd a 3. lábjegyzetben hivatkozott Comitato „Venezia vuole vivere” kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet 53. pontját; lásd még a 13. lábjegyzetben hivatkozott Olaszország és Sardegna Lines kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 34. pontját és a 13. lábjegyzetben hivatkozott Olaszország kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 39. pontját.

32 — A 3. lábjegyzetben hivatkozott Comitato „Venezia vuole vivere” kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet 56. pontja.

33 — Lásd a T-207/10. sz., a Bíróság előtt folyamatban lévő Deutsche Telekom kontra Bizottság ügyet.

rendszer potenciális kedvezményezettjének minőségében érinti őt.³⁴ A fellebbező a támogatási rendszer potenciális kedvezményezettjeként így nem lehet személyében érintett. A múltbeli tényleges kedvezményezetttség sem emeli ki azon személyek köréből, akik a jövőben nem vehetik többé igénybe a kedvezményt.

71. Amennyiben mindazonáltal a fellebbező tényleges kedvezményezettként a támogatási rendszer már igénybe vett előnyei visszatérítésének kockázatával érvel, megállapítandó, hogy ennek a kockázatnak minden esetben magából a vitatott határozatból kell következnie. A fellebbező által hivatkozott, a kérdést a visszatérítés pusztán kockázatától függővé tevő ítélkezési gyakorlat is ilyen kockázatra vonatkozik. A Bizottság határozatából ugyanis nem következett egyértelműen az, hogy az egyedi esetben meg nem engedett támogatásról volt-e szó, és ezért vissza kellett-e fizetni a támogatást.³⁵

72. A szóban forgó vitatott határozat értelmében a fellebbezőnek azonban semmi esetre sem kell visszatérítést végrehajtania. Ezért nem a megtámadott határozat alapján áll fenn kockázat, hanem csak abban az esetben, ha valamely harmadik fél hatására meg kell változtatni a vitatott határozatot. Ilyen új határozattal szemben majd adott esetben anélkül léphet fel a fellebbező, hogy ezt más eljárások joghatásai akadályoznák.

73. A támogatási rendszer közös piaccal való részleges összeegyeztethetlenségének a vitatott határozatban történő megállapítása nem is vezet nemzeti szinten harmadik felek által benyújtott esetleges kereseteken keresztül a kapott előnyök visszatérítésének kockázatához. A Bizottság ennyiben helyesen utalt arra, hogy a nemzeti bíróságokat kötelezi a vitatott határozat és az abban biztosított bizalomvédelem elve. A vitatott határozat 1. cikkének (2) bekezdése szerinti bizalomvédelem elve érvényesül azon további igények tekintetében is, amelyekről a fellebbező tart.

74. Következésképpen a Törvényszék helyesen feltételezte a megtámadott végzésben azt, hogy a fellebbezőt a vitatott határozat 1. cikkének (1) bekezdése nem érinti személyesen az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésének második fordulója értelmében. Így a második jogalap is megalapozatlan.

C – A hatékony bírói jogvédelemhez való jog megsértéséről (első jogalap)

75. A fellebbező végül első jogalapjában előadja továbbá a hatékony bírói jogvédelemhez fűződő jogának megtámadott végzéssel való megsértését. Ez a jog az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezmény (a továbbiakban: EJEE) 6. és 13. cikkéből, valamint az Európai Unió Alapjogi Chartájának (a továbbiakban: Charta) 47. cikkéből ered.

76. A Törvényszék ezzel kapcsolatban a megtámadott végzés 38. pontjában kifejtette, hogy a felperest nem akadályozza semmi abban, hogy a nemzeti bíróság előtti eljárásban az EUMSZ 267. cikk szerinti előzetes döntéshozatal iránti kérelem előterjesztését javasolja annak érdekében, hogy szükség esetén ily módon kérdőjelezze meg a vitatott határozat érvényességét.

77. A fellebbező azonban azért nem tartja hatékonynak ezt a lehetőséget, mert ily módon nem biztosított számára az uniós bíróság elé kerülés. Egyrészt nem biztos, hogy egyáltalán létrejöhet-e nemzeti szinten jogvita.³⁶ Másrészt az előzetes döntéshozatal iránti kérelem útja az előterjesztés bizonytalansága, valamint az ilyen eljárás időtartama és részletes szabályai miatt nem egyenértékű az EUMSZ 263. cikk szerinti keresetindítással.

34 — Lásd csak a 13. lábjegyzetben hivatkozott Olaszország és Sardegnia Lines kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 33. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot.

35 — Lásd Trstenjak főtanácsnok C-71/09. P., C-73/09. P. és C-76/09. P. sz., Comitato „Venezia vuole vivere” kontra Bizottság egyesített ügyekre vonatkozó, 2010. december 16-i indítványának 71–78. pontját.

36 — Részletesen lásd a fenti 54. pontot.

78. A C-583/11. P. sz. ügyben ismertetett indítványomban már részletesen kifejtettem azt, hogy az EJEE 6. és 13. cikkének figyelembevétele mellett a Charta 47. cikke szerinti hatékony bírói jogorvoslathoz való jog nem követeli meg a jogalkotási aktusok elleni közvetlen keresetindítási lehetőséget.³⁷ Ugyanez érvényes a szóban forgó, általános hatályú vitatott határozatra. A Szerződések uniós bíróságokon és nemzeti bíróságokon nyugvó jogvédelmi rendszere ugyanis a járulékos módon történő kifogásolás útján itt is hatékony jogvédelmet nyújt.³⁸

79. A hatékony bírói jogorvoslathoz való jog tekintetében ugyan nem lenne elegendő az, ha az egyénnek először jogellenes módon kellene eljárnia, és ki kellene tennie magát a szankció következményének annak érdekében, hogy a szankció megtámadása keretében felülvizsgáltathassa a jogi aktus jogszerűségét.³⁹ A jelen esetben azonban nem ismerhető fel hasonló helyzet.⁴⁰

80. Mivel a megtámadott végzés nem sérti sem a Charta 47. cikkét, sem az EJEE 6. és 13. cikkét, ezért az első jogalap is megalapozatlan.

D – Az eljáráshoz fűződő érdekről

81. Mivel így a fellebbező által előadott valamennyi jogalap megalapozatlan, a fellebbezést mint megalapozatlant el kell utasítani. Amennyiben a Bíróság mégis feltételezné az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésének második és harmadik fordulata szerint a keresetösségi jogot, akkor meg kellene vizsgálni a fellebbező eljáráshoz fűződő érdekét.

82. A Bizottság a Törvényszék előtti eljárásban az elfogadhatatlansági kifogását a felperes eljáráshoz fűződő érdekének hiányával is indokolta. A Törvényszék a megtámadott végzés 46. pontjában nyitva hagyta ezt a kérdést.

83. A jelen eljárás keretében a Bizottság ismételten az eljáráshoz fűződő érdek hiányára hivatkozik a kereset tekintetében, és arra kéri a Bíróságot, hogy adott esetben az indokolás megváltoztatása mellett tartsa fenn a végzést.

84. A fellebbező ezzel szemben azzal érvel, hogy jogos érdeke fűződik a vitatott határozat 1. cikke (1) bekezdésének megsemmisítéséhez. Egyrészt ezáltal megszűnne annak a kockázata, hogy a támogatási rendszer közös piaccal való összeegyeztethetlenségének megállapításából hátránya származik az őt megillető bizalomvédelem esetleges elutasítása esetén. Másrészt a fellebbező a jövőben ismét hasznot húzhatna a támogatási rendszerből. Kétségtelen, hogy a Spanyol Királyság ezt a rendszert időközben megszüntette a vitatott határozat alapján. E határozat 1. cikke (1) bekezdésének megsemmisítése azonban lehetőséget teremtene az ismételt bevezetésre vagy a spanyol állammal szembeni kártérítési igény előterjesztésére.

85. Egy kereset csak akkor elfogadható, ha a felperesnek érdeke fűződik az eljáráshoz a kereset tárgya tekintetében. Ennek előfeltétele az, hogy az eljárást indító fél számára végeredményben előnnyel járasson a kereset.⁴¹

37 — Lásd a 4. lábjegyzetben hivatkozott Inuit Tapiriit Kanatami és társai kontra Parlament és Tanács ügyre vonatkozó indítványom 106. és azt követő pontjait.

38 — Részletesen lásd a 4. lábjegyzetben hivatkozott Inuit Tapiriit Kanatami és társai kontra Parlament és Tanács ügyre vonatkozó indítványom 115. és azt követő pontjait.

39 — Lásd a 4. lábjegyzetben hivatkozott Inuit Tapiriit Kanatami és társai kontra Parlament és Tanács ügyre vonatkozó indítványom 118. és azt követő pontját.

40 — Részletesen lásd a fenti 53. pontot.

41 — Lásd a C-362/05. P. sz., Wunenburger kontra Bizottság ügyben 2007. június 7-én hozott ítélet (EBHT 2007., I-4333. o.) 42. pontját és a C-183/08. P. sz., Bizottság kontra Provincia di Imperia ügyben 2009. március 5-én hozott végzés (EBHT 2009., I-27*. o.) 19. pontját.

86. Ilyen előny megállapításához álláspontom szerint nem lehet túlzó követelményeket támasztani. Ez különösen akkor érvényes, ha már teljesülnek az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésének második és harmadik fordulója szerinti szűk feltételek, és e másodlagos vizsgálat keretében ebből kell kiindulni. Az eljáráshoz fűződő érdek követelménye az eljárás valamennyi résztvevőjét óvja attól, hogy a felperes részére előnyöket biztosítani nem tudó eljárásban vegyenek részt. A jelen ügyben azonban nem ez a helyzet.

87. Kétséggel nem látok előnyöket a már lezárult részesedésszerzések tekintetében, amellyel kapcsolatban a vitatott határozat 1. cikkének (2) bekezdése biztosítja a fellebbező számára a bizalomvédelmet. A megtámadott 1. cikk (1) bekezdésének megsemmisítése ennyiben nem változtatna jogállásán⁴². Mindazonáltal más nézőpont alakulna ki akkor, ha a Bíróság kizárólag az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésének második fordulója alapján azzal az indokolással fogadná el a keresetösségi jogot, hogy a vitatott határozat alapján visszafizetési kockázatnak teszik ki a fellebbezőt.

88. Mindenesetre a fellebbező keresete ennyiben előnnyel járhatna számára, amennyiben a spanyol jogrend számára a vitatott határozat 1. cikke (1) bekezdésének megsemmisítése esetében már nem lenne tiltott a fellebbező számára kedvező támogatási rendszer alkalmazása.

89. Így a fellebbező keresetéhez kapcsolódóan feltételezhetnénk az eljáráshoz fűződő érdekét. Amennyiben a Bíróság tehát igenlő választ adna a fellebbező EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdése szerinti keresetösségi jogára, akkor a kereset elfogadható lenne. A megtámadott végzést így nem lehetne helyben hagyni az indokolása megváltoztatása mellett azzal az indokkal, hogy a fellebbezőnek hiányzott az eljáráshoz fűződő érdeke. A fellebbezés sokkal inkább megalapozott lenne, és hatályon kívül kellene helyezni a megtámadott végzést.

E – Összefoglalás

90. Mivel álláspontom szerint mindazonáltal valamennyi jogalap megalapozatlan, a fellebbezést a Bizottság kérelmének megfelelően el kell utasítani.

V – Költségek

91. Az eljárási szabályzat 184. cikkének (2) bekezdése alapján, ha a fellebbezés megalapozatlan, a Bíróság határoz a költségekről. A Bizottság kérelme értelmében ezért az eljárási szabályzat 184. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett 138. cikkének (1) bekezdése alapján a fellebbezőt mint pervesztes felet kötelezni kell a költségek viselésére.

VI – Véggöveztetések

92. A fenti megfontolások alapján azt javaslom a Bíróságnak, hogy a következőképpen határozzon:

- 1) A Bíróság a fellebbezést elutasítja.
- 2) A Bíróság a fellebbezőt kötelezi a költségek viselésére.

42 — Másfelől azonban lásd a Törvényszék T-425/04., T-444/04., T-450/04. és T-456/04. sz., Franciaország kontra Bizottság egyesített ügyekben 2010. május 21-én hozott ítéletének (EBHT 2010., II-2099. o.) 122. és azt követő pontjait.